

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA. 410.012.02.2022

Pan
Adam Ciszkowski
Burmistrz Halinowa
Urząd Miejski w Halinowie
ul. Spółdzielcza 1
05-074 Halinów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/083 Prawidłowość naliczania i egzekwowania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wybranych gminach województwa mazowieckiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Halinowie ¹ , ul. Spółdzielcza 1, 05-074 Halinów
Kierownik jednostki kontrolowanej	Adam Ciszkowski, Burmistrz Halinowa od dnia 16 listopada 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Naliczanie opłat z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi. 2. Egzekwowanie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2022 (I połowa), z wykorzystaniem dowodów sporządzanych przed lub po tym okresie
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Monika Mazurek-Szczepaniak, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LWA/93/2022 z 25 maja 2022 r. (akta kontroli tom I str.1-4, tom III str. 306)

---

¹ Dalej także: Gmina.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2020-2022 w Urzędzie Miejskim w Halinowie prawidłowo przygotowano projekty uchwał określające zasady funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym m.in. metody ustalania opłaty i wysokość stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi⁴, o których mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁵.

Systemem objęto właścicieli nieruchomości zamieszkałych, którzy zobowiązani byli do ponoszenia opłaty na podstawie art. 6j ust. 2 ucpg tj. „od gospodarstwa domowego”⁶ oraz art. 6j ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, tj. w zależności „od ilości zużytej wody”⁷. Wysokość stawek opłat nie przekraczała maksymalnych wartości ustalonych na podstawie art. 6k ust. 2a ucpg. Uchwały, zgodnie z art. 90 ust. 2 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁸, przedkładano Regionalnej Izbie Obrachunkowej.

Pozyskane w 2020 r. dochody z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (4 201,2 tys. zł) były niewystarczające na sfinansowanie 4 895,0 tys. zł kosztów funkcjonowania systemu. Ze środków własnych Gminy sfinansowano 693,8 tys. zł (14%) wydatków. Wprowadzona w lipcu 2020 r. metoda naliczania opłaty uzależniona „od ilości zużycia wody” oraz ustalona wysokość stawki opłaty, zapewniła Gminie uzyskanie w 2021 r. dochodów w wysokości 5 411,2 tys. zł pozwalających na sfinansowanie kosztów systemu gospodarowania odpadami komunalnymi⁹ (w wysokości 4 544,0 tys. zł).

W Urzędzie podejmowano działania w celu zweryfikowania poprawności danych wykazanych w deklaracjach o wysokości opłaty oraz identyfikacji osób zobowiązanych do ich ponoszenia. NIK negatywnie ocenia niewydanie przez Burmistrza decyzji określających wysokość opłaty właścicielom nieruchomości, którzy po zmianie metody ustalenia tej opłaty, nie złożyli stosownych deklaracji.

W związku z niepodejmowaniem wystarczających działań predezykcyjnych i egzekucyjnych oraz przewlekłością prowadzonego postępowania wobec osób zalegających z opłatami dopuszczono do przedawnienia należności z lat 2013-2016 w wysokości 10,8 tys. zł. W 2021 r. wzrósł stan zaległości (1 537,1 tys. zł) w porównaniu do zaległości na koniec 2020 r. (819,3 tys. zł)¹⁰. Czynnościami egzekucyjnymi objęto jedynie 3% (47,3 tys. zł) zaległości¹¹.

Ponadto stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

- dokonywaniu odpisów z ksiąg rachunkowych przedawnionych zaległości niezgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹²;
- nierzetelnym monitorowaniu należności z tytułu opłat,
- rozpatrzeniu siedmiu wniosków o umorzenie zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami niezgodnie z art. 139 § 1 oraz 140 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa¹³.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej również opłata.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 1297, ze zm., dalej: ucpg.

⁶ Od 1 lipca 2013 r. do 30 czerwca 2020 r.

⁷ Od 1 lipca 2020 r.

⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 559, ze zm., dalej: ustawa o samorządzie gminnym.

⁹ W 2021 r. uzyskano dochody w wysokości 5 411,2 tys. zł. Koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami w 2021 r. wyniosły 4 544,0 tys. zł.

¹⁰ Według stanu na 31 maja 2022 r. zaległości wyniosły 1 807,5 tys. zł.

¹¹ Według stanu na 31 maja 2022 r.

¹² Dz.U. z 2021 r. poz. 217, ze zm., dalej: uor.

¹³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, ze zm., dalej: ustawa Ordynacja podatkowa.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Naliczanie opłat z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi

1.1 Uwarunkowania prawne i organizacyjne w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy

Opis stanu faktycznego

1. Rada Gminy, zgodnie z art. 6 k ust 1 ucpg, na podstawie projektów przedkładanych przez Burmistrza, podjęła uchwały dotyczące m.in. metody ustalania opłaty i wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi¹⁵, terminów, częstotliwości i trybu uiszczania tych opłat¹⁶ oraz sposobu i zakresu świadczenia usług odbierania odpadów komunalnych w zamian za poniesioną opłatę¹⁷.

Systemem gospodarki odpadami objęto właścicieli nieruchomości zamieszkałych, których zobowiązano do ponoszenia opłaty określonej na podstawie metody wskazanej w art. 6j ust. 1 pkt 2 ucpg, tj. w zależności „od ilości zużytej wody”¹⁸ lub w art. 6j ust. 2 ucpg tj. „od gospodarstwa domowego”¹⁹.

(akta kontroli tom I str. 208-288)

Z systemu odbioru odpadów wyłączono instytucje i podmioty prowadzące działalność gospodarczą, nieruchomości na których znajduje się domek letniskowy lub inna nieruchomość wykorzystywana na cele rekreacyjno-wypoczynkowe oraz ogródki działkowe, które we własnym zakresie zobowiązane były do podpisywania umów na odbiór wytworzonych odpadów z prowadzonej działalności na zasadach cywilnoprawnych z podmiotami posiadającymi wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z Gminy²⁰.

(akta kontroli tom I str. 238-242, tom III str. 196)

W przypadku nieruchomości okresowo zamieszkiwanych (budynek mieszkalny, letniskowy) właściciele składali deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na czas kiedy nieruchomość była zamieszkiwana.

(akta kontroli tom III str. 196)

W Urzędzie prowadzono rejestr umów zawartych przez właścicieli nieruchomości niezamieszkałych (m.in. nieruchomości, w których prowadzona jest działalność gospodarcza, działki) na odbieranie odpadów komunalnych.

(akta kontroli tom III str. 213-219)

W projektach uchwał oraz uchwałach Rady Gminy nie zawarto postanowień dotyczących uwzględnienia stopnia w jakim dochody ze środków własnych

¹⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁵ Uchwały: nr XIII.141.2019 RM w Halinowie z 28 grudnia 2019 w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalania stawki takiej opłaty, nr XVII.183.2020 RM w Halinowie z 9 marca 2020 w sprawie wyboru ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalania stawki tej opłaty, nr XVIII.192.2020 z 7 kwietnia 2020 w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalania stawki tej opłaty, nr XIX.197.2020 RM w Halinowie z 18 maja 2020 r. w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalania stawki tej opłaty, nrXXXVIII.355.2021 RM w Halinowie z 22 listopada 2021 w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalania stawki takiej opłaty.

¹⁶ Uchwały nr XVIII.190.2020 RM w Halinowie z 7 kwietnia 2020 w sprawie zmiany uchwały XXII.176.2016 z 24 maja 2016 r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty.

¹⁷ Uchwała nr XV.170.2020 RM w Halinowie z 27 stycznia 2020 w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości położonych na terenie gminy Halinów i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

¹⁸ Od 1 lipca 2020 r.

¹⁹ Od 1 lipca 2013 r. do 30 czerwca 2020 r.

²⁰ Rada Gminy nie podjęła uchwały o objęciu systemem nieruchomości niezamieszkałych (nieruchomości letniskowych). Na terenie Gminy Halinów znajduje się pięć Rodzinnych Ogródków Działkowych oraz 19 budynków letniskowych zgłoszonych do podatku od nieruchomości.

pozyskanych ze sprzedaży surowców wtórnych i produktów przygotowywanych do ponownego użycia pokrywają koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, (art. 6k ust. 2b ucpg).

(akta kontroli tom I str. 208-288)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że Gmina nie posiada instalacji przeznaczonej do sortowania odpadów, dlatego nie ma możliwości wysortowania surowców wtórnych ze strumienia odpadów selektywnie zbieranych.

(akta kontroli tom III str. 195)

Uchwały nie określały dodatkowych usług świadczonych w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, sposobu ich świadczenia oraz cen za usługi (art. 6r ust. 4 ucpg).

(akta kontroli tom I str. 208-288)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że Gmina nie świadczy dodatkowych usług z uwagi na brak zapotrzebowania mieszkańców na dodatkowe usługi.

(akta kontroli tom III str. 195)

Wysokość opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi była zgodna z regulacjami art. 6k ust 2a pkt 1-3 ucpg i nie przekraczała poziomów stawek wyliczanych na podstawie średniego miesięcznego dochodu rozporządzalnego ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Od 1 lipca 2020 r. stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi była uzależniona „od ilości zużytej wody” i wynosiła 12,0 zł za 1 m³ zużytej wody, gdy odpady były zbierane i odbierane w sposób selektywny. Za gospodarowanie odpadami komunalnymi w sposób nieselektywny opłata podwyższona²¹ wynosiła 36,0 zł. Od 1 stycznia 2022 r. maksymalna wysokość opłaty wynosiła 7,8% miesięcznego dochodu rozporządzalnego na osobę ogółem za gospodarstwo domowe, tj. 149,68 zł.

(akta kontroli tom I str. 208-288, tom III str. 232)

Poprzednio, od 1 lipca 2013 r. do 30 czerwca 2020 r., obowiązywała stawka „od gospodarstwa domowego” (art. 6j ust. 2 ucpg), która wynosiła:

- od 1 stycznia 2013 r. do 31 sierpnia 2019 r. – 30,0 zł miesięcznie za odpady zbierane w sposób selektywny i 60,0 zł za odpady zbierane nieselektywnie,
- od 1 września 2013 r. do 28 lutego 2019 r. – 20,0 zł miesięcznie za odpady zbierane w sposób selektywny i 45,0 zł za odpady zbierane nieselektywnie,
- od 1 marca 2019 r. do 30 czerwca 2019 r. – 45,0 zł miesięcznie za odpady zbierane w sposób selektywny i 90,0 zł za odpady zbierane nieselektywnie,
- od 1 lipca 2019 r. do 30 czerwca 2020 r. – 60,0 zł miesięcznie za odpady zbierane w sposób selektywny i 120,0 zł za odpady zbierane nieselektywnie.

(akta kontroli tom I str. 208-288, tom III str. 232)

W 2020 r. podjęto decyzję o zmianie metody naliczania opłat. Przy wyborze metody uwzględniono m.in. specyfikę Gminy (migrację mieszkańców, powierzchnie nieruchomości znajdujących się na terenie Gminy, ilość zużytej wody w 2019 r. przez osoby fizyczne) oraz koszty gospodarowania odpadami (m.in. koszty odbioru odpadów z ostatniego przetargu, zatrudnienia pracowników, obsługi). Z uwagi na dużą migrację mieszkańców wykluczono metodę naliczania opłaty od liczby osób zamieszkałych na nieruchomości. Analiza średnich powierzchni nieruchomości na terenie gminy wykazała, że opłata „od powierzchni” niewiele by się różniła od opłaty „od gospodarstwa”. Obciążenie dla „małych gospodarstw” w dużych domach byłoby niewspółmierne do obciążenia dużych rodzin mieszkających w mniejszych domach. Na podstawie informacji o ilości zużytej wody w 2019 r. dokonano symulacji dochodów

²¹ Trzykrotność stawki ustalonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi w sposób selektywny.

w przypadku wyboru metody „od zużycia wody”. Kalkulacji wysokości stawek dokonano z uwzględnieniem m.in. liczby mieszkańców Gminy, ilości wytworzonych odpadów komunalnych, ponoszonych kosztów gospodarowania odpadami, szacunkowych wysokości zwolnień z tytułu posiadania karty dużej rodziny i korzystania z kompostownika. Z czterech zaproponowanych wariantów wybrano stawkę w wysokości 12,0 zł za m³ zużycia wody, która zapewniała bilansowanie dochodów i wydatków gospodarowania odpadami komunalnymi.

(akta kontroli tom III str. 148-190)

2. Podjęte w latach 2020-2022 (do 31 maja) uchwały Rady Gminy²² w sprawie wyboru metody i ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami, zwolnień z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz częstotliwości i trybu uiszczania opłat zostały przekazane RIO w terminach określonych w art. 90 ustawy o samorządzie gminnym.

(akta kontroli tom I str. 284-332)

RIO zakwestionowała sześć spośród ww. uchwał. Zastrzeżenia RIO dotyczyły m.in.: dopuszczenia do modyfikowania opłaty w zależności od ilości zużycia wody; nieokreślenia zasad ustalania ilości zużytej wody; zdefiniowania pojęcia "gospodarstwa domowego"²³; braku wskazania, w którym przypadku miałyby zastosowanie jedna z dwóch zaproponowanych metod z pozostawieniem wyboru metody mieszkańcom²⁴; zaokrąglenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, określenia 14 dniowego terminu na złożenie deklaracji od dnia, w którym nastąpiły zmiany, konieczności załączenia kopii Karty Dużej Rodziny lub okazania karty pracownikowi przyjmującemu deklarację²⁵.

(akta kontroli tom I str.289-332)

Po otrzymaniu uchwały RIO, Burmistrz przygotowywał projekt uchwały uwzględniający zgłoszone uwagi, a Rada Gminy podejmowała prawidłowe uchwały.

(akta kontroli tom I str. 284-288)

3. Tryb i terminy składania deklaracji, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, określały uchwały Rady Gminy w sprawie ustalenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości. Wzory deklaracji były zgodne z wymogami art. 6m ust 1a ucpg, tj. zawierały informacje niezbędne do określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami (liczba osób zamieszkujących nieruchomość, średniomiesięczne zużycie wody w oparciu o wodomierz główny, stawki zwolnienia za posiadanie kompostownika, Karty Dużej Rodziny), miesięczną wysokość opłaty, dane identyfikacyjne zobowiązanego. Ponadto deklaracje zawierały m.in. objaśnienia dotyczące sposobu wypełnienia oraz pouczenie, że stanowią podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego.

(akta kontroli tom I str. 227-235, 243-249, 257-265, 269-270, 276-277, 284-288)

4. Roczne analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi zostały opracowane w terminie określonym w art. 9tb ust. 2 ucpg tj. za 2020 r. - 28 kwietnia 2021 r., za 2021 r. - 29 kwietnia 2022 r. i opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy. W analizach uwzględniono informacje, o których mowa w art. 9tb ucpg tj. m.in.: o braku możliwości przetwarzania odpadów, o potrzebach inwestycyjnych, wysokości kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, o ilości odpadów

²² Łącznie 13 uchwał.

²³ Uchwała RIO nr 10.176.2020 z 1 kwietnia 2020, Uchwała RIO nr 10.177.2020 z 1 kwietnia 2020 r.

²⁴ Uchwała RIO nr 11.195.2020 z 21 kwietnia 2020, RIO nr 11.196.2020 z 21 kwietnia 2020 r.

²⁵ Uchwała RIO Nr 40.486.2021 r. z dnia 21 grudnia 2021, RIO 40.487.2021 z 21 grudnia 2021 r.

komunalnych wytwarzanych na terenie gminy w podziale na frakcje (kod) odpadów i masę (odebranych od mieszkańców i w PSZOK²⁶); ilości odpadów niesegregowanych. W ww. analizach podawano liczbę osób zameldowanych, pomimo iż, zgodnie z art. 9tb pkt 4 ucpg, należało podać liczbę mieszkańców.

(akta kontroli tom I str. 333-346)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że Urząd nie dysponuje informacjami o liczbie mieszkańców, poza danymi z Urzędu Stanu Cywilnego z rejestru PESEL tj. liczbie osób zameldowanych. Jednocześnie brak jest przepisów oraz mechanizmów umożliwiających gminie pozyskanie informacji o osobach mieszkających na terenie gminy. Pomimo że w deklaracjach, w przypadku braku wodomierza (5% nieruchomości ma własne ujęcie wody), mieszkańcy podają liczbę osób zamieszkałych w celu wyliczenia opłaty za odbiór odpadów, to nie są one miarodajne.

(akta kontroli tom III str. 207)

W ww. analizach nie podano danych dotyczących liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umów na odbiór zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych (art. 6 ust. 1 ucpg) i wobec których gmina zobowiązana jest podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 ucpg.

(akta kontroli tom I str. 333-346)

Z wyjaśnień Zastępcy Burmistrza wynika, że Urząd posiada informacje o liczbie właścicieli nieruchomości, którzy posiadają nieruchomości zabudowane budynkami mieszkalnymi, zgłoszonymi do opodatkowania. Brak jest informacji, które nieruchomości są w rzeczywistości zamieszkałe. Liczba ta nie przekłada się na liczbę właścicieli, którzy powinni złożyć deklarację, gdyż m.in. nie wszyscy właściciele/współwłaściciele zamieszkują na danej nieruchomości i wytwarzają na niej odpady. Urząd nie dysponuje narzędziami, które wygenerowałyby dane jednoznacznie wskazujące, które nieruchomości są zamieszkałe i tym samym właścicieli obowiązanych do złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i nie ma możliwości stwierdzenia, którzy właściciele nie złożyli deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, a są do tego obowiązani.

(akta kontroli tom III str. 207)

W rocznych analizach stanu gospodarki odpadami komunalnymi, poza wymaganymi danymi statystycznymi, nie identyfikowano istotnych problemów dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi (m.in. uzasadnień wyboru metody naliczania opłat, ich wysokości, oraz priorytetowych działań w celu poprawy funkcjonowania systemu) w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi (art. 3 ust. 2 pkt 10 ucpg).

(akta kontroli tom I str. 333-346)

5. Zadania związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi realizowano w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 2 grudnia 2021 r. w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Inwestycji oraz Referacie Podatków i Opłat Lokalnych²⁷, a od 3 grudnia 2021 r. w Referacie Gospodarki Odpadami²⁸.

Stan zatrudnienia na koniec 2021 r. i na 31 maja 2022 r., w porównaniu do zatrudnienia na początek 2020 r., uległ zmniejszeniu. Według stanu na 1 stycznia 2020 r. zadaniami związanymi z gospodarowaniem odpadami komunalnymi zajmowało się pięć osób (cztery etaty), na dzień 31 grudnia 2020 r. cztery osoby (3,5

²⁶ Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

²⁷ Zgodnie z Zarządzeniem Nr 21.2017 Burmistrza Halinowa z 20 lutego 2017 w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Halinowie ze zm. oraz z Zarządzeniem nr 112.2021 Burmistrza Halinowa z 27 sierpnia 2021 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Halinowie.

²⁸ Zgodnie z Zarządzeniem nr 156.2021 Burmistrza Halinowa z 3 grudnia 2021 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Halinowie oraz zgodnie z Zarządzeniem nr 166.2021 Burmistrza Halinowa z 20 grudnia 2021 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Halinowie.

etatu). W nowo utworzonym od 3 grudnia 2021 r. Referacie Gospodarki Odpadami²⁹, według stanu na dzień 3 i 31 grudnia 2021 r., zatrudniona była jedna osoba, a według stanu na 31 maja 2022 r. – dwie osoby. Ponadto na 31 maja 2022 r. pięciu pracowników Wydziału Gospodarki Komunalnej i Inwestycji dodatkowo wykonywało zadania związane z weryfikacją prawidłowości złożonych deklaracji oraz ewidencją wymiaru opłat³⁰.

(akta kontroli tom I str.16-176)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że w Referacie Gospodarki Odpadami przewidziano cztery etaty. Jednak w wyniku prowadzonych naborów nie zgłosił się żaden kandydat lub oferty nie spełniały wymagań formalnych albo nie rekomendowano żadnego kandydata do zatrudnienia. W związku z tym pięciu pracowników otrzymuje nagrody za szczególne zaangażowanie w prace związane z udzielaniem informacji i pomoc mieszkańcom przy wypełnianiu deklaracji oraz wprowadzaniu deklaracji.

(akta kontroli tom III str. 206-207)

5. Zgodnie z obowiązującymi w Urzędzie zasadami rachunkowości i planu kont oraz zasad ewidencji i poboru podatków i opłat oraz opłaty za odbiór odpadów komunalnych w Gminie Halinów³¹ podstawą wpisu do ewidencji prowadzonej w formie elektronicznej przy wykorzystaniu programu eSOG były deklaracje. Pracownik odpowiedzialny za wymiar opłaty zobowiązany był do dokonywania czynności sprawdzających dotyczących terminowości składania deklaracji, poprawności deklaracji, ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedłożonymi deklaracjami (m.in. przez porównanie z danymi ewidencji gruntów i budynków, danymi ewidencji ludności oraz danymi dotyczącymi ilości zużytej wody). W przypadku stwierdzenia braku deklaracji, nieprawidłowości jej wypełnienia lub niezgodności danych w niej zawartych ze stanem faktycznym, powinien wszcząć postępowanie wyjaśniające w sprawie niezłożenia deklaracji lub wątpliwości co do danych w niej zawartych. W zasadach poboru opłat określono, że w przypadku nieuregulowania należności w obowiązującym terminie zapłaty wierzyciel, co najmniej raz w roku, wystawia upomnienia oraz przesyła je dłużnikowi (§ 20).

(akta kontroli tom I str. 180-207)

1.2 Prawidłowość naliczania opłat z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi

Opis stanu faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą w Gminie planowano dochody i wydatki związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi (dział 900, rozdział 90002) na lata 2020 i 2022) w tych samych wysokościach tj. odpowiednio na 2020 r. - 3740,0 tys. zł, na 2021 r. - 6292,8 tys. zł, na 2022 r. - 6400,0 tys. zł. W trakcie 2020 r. zwiększono planowane dochody do 4 918,1 tys. zł a wydatki do 5 321,8 tys. zł. Plan dochodów w 2020 r. zrealizowano na poziomie 85,4% planu po zmianach (4201,2 tys. zł) a wydatków na poziomie 91,9% planu po zmianach (4895,0 tys. zł).

W 2021 r. plan dochodów zrealizowano na poziomie 85,9% (5411,2 tys. zł), a wydatków na poziomie 72,2% (4544,0 tys. zł).

(akta kontroli tom I str. 3, tom III str. 199)

²⁹ Utworzonym od 3 grudnia 2021 r. w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 166.2021 Burmistrza Halinowa z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Halinowie poprzednio załącznik nr 1 do zarządzenia nr 156.2021 Burmistrza Halinowa z dnia 3 grudnia 2021 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Halinowie.

³⁰ Na wniosek z 16 grudnia 2021 r. podjęto decyzję o czasowym przydzieleniu zadań związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

³¹ Wprowadzonych Zarządzeniem nr 17.2020 Burmistrza Halinowa z dnia 28 stycznia 2020 r. w sprawie wprowadzenia zasad rachunkowości i planu kont oraz zasad ewidencji i poboru podatków i opłat oraz opłaty za odbiór odpadów komunalnych w Gminie Halinów oraz Zarządzeniem nr 81.2020 z dnia 17 lipca 2020 r. Burmistrza Halinowa w sprawie wprowadzenia zasad rachunkowości i planu kont oraz zasad ewidencji i poboru podatków i opłat oraz opłaty za odbiór odpadów komunalnych w Gminie Halinów dalej „Zasady poboru opłat”.

W 2020 r. dochody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (4201,2 tys. zł) nie wystarczyły na sfinansowanie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami na terenie gminy (4895,0 tys. zł). Z dochodów Gminy sfinansowano 693,8 tys. zł (14%) wydatków.

(akta kontroli tom I str. 3, tom III str. 199)

W 2021 r. dochody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 5 411,2 tys. zł, natomiast wykonane wydatki 4544,0 tys. zł. Nadwyżka z opłat w wysokości 867,1 tys. zł została przeznaczona na realizację zadań związanych z odbieraniem, odzyskiwaniem, recyklingiem i unieszkodliwieniem odpadów komunalnych w 2022 r.³²

Środki z opłat za gospodarowania odpadami komunalnymi były gromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym i były wykorzystywane na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (art. 6r ucpg).

(akta kontroli tom I str. 3, tom III str. 199)

W latach 2020-2021 dochody związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi uzyskano w 100% z opłat wnoszonych przez zobowiązanych. W 2021 r. w porównaniu do 2020 r. dochody z tego tytułu zwiększyły się o 28,8%.

W latach 2020-2021 największy udział w wydatkach stanowiły koszty odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, tj.: w 2020 r. – 97,4% (4 769,3 tys. zł), w 2021 r. – 96,3% (4377,7 tys. zł). Koszty obsługi administracyjnej systemu, w tym wynagrodzeń dla pracowników realizujących zadania związane z gospodarką odpadami stanowiły: w 2020 r. – 2,4% wydatków ogółem (119,2 tys. zł), w 2021 r. – 3,2% (147,7 tys. zł). Koszty funkcjonowania systemu ogółem spadły w 2021 r., w porównaniu do 2020 r., o 7,2% (351,0 tys. zł), w tym koszt odbioru odpadów spadł o 8,2% (391,7 tys. zł). Wzrosły koszty tworzenia oraz utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (w 2020 r. – 5,5 tys. zł, w 2021 r. – 18,4 tys. zł).

(akta kontroli tom I str. 4)

2. Ewidencję nieruchomości objętych systemem gospodarowania odpadami prowadzono w Elektronicznym Systemie Obsługi Gmin (eSOG), która nie była powiązana z innymi bazami danych. Podstawą wpisu do ewidencji była deklaracja o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

(akta kontroli tom III str. 139-142)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że w celu ustalenia wszystkich zobowiązanych do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2013 r., podczas przygotowywania się prowadzenia gminnego systemu gospodarowania odpadami do systemu eSOG, wprowadzono dane uzyskane z Ewidencji gruntów i budynków pozyskane ze Starostwa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim. Dane te jednak nie świadczą o tym czy nieruchomość jest zamieszkiwana czy nie i od kiedy. Również dane z Urzędu Stanu Cywilnego o meldunkach nie świadczą czy dana nieruchomość jest faktycznie zamieszkała. Urząd Miejski w Halinowie dysponuje informacjami o nieruchomościach mieszkalnych i o nieruchomościach zabudowanych budynkami niemieszkalnymi tylko z systemu PODATKI. Nie stanowi to jednak informacji, które nieruchomości są w rzeczywistości zamieszkałe, a które niezamieszkałe. W 2020 r. i 2022 r. uzyskano dane z Zakładu Komunalnego w Halinowie Sp. z o.o. o ilości zużytej wody w nieruchomości. W 2022 r. do właścicieli, którzy nie mieli złożonych deklaracji o wysokości opłaty, a na nieruchomości używano wodę, wysłano wezwania do złożenia deklaracji. Z informacji otrzymanych od wezwanych wynikało, że znaczna część nieruchomości jest niezamieszkała. Z uwagi na powyższe dane o ilości zużytej wody nie dają jednoznacznego potwierdzenia, ponieważ zużycie wody może występować również na nieruchomościach niezamieszkałych, a dane

³² Uchwała Rady Miejskiej z dnia 28 lutego 2022 r.

o niewielkim zużyciu wody z wodomierza nie przesądzają o jej zamieszkaniu. Meldunek i posiadanie nieruchomości zabudowanej nie przesądzają o obowiązku ponoszenia opłaty. Gmina nie otrzymuje również informacji o oddaniu budynku mieszkalnego do użytkowania. Ale nawet te dane nie świadczą o tym, czy nieruchomość jest zamieszkała, czy nie i od kiedy.

Bazy danych posiadane przez Urząd (meldunki, zużycie wody, nieruchomości zabudowane budynkami mieszkalnymi, nieruchomości opodatkowane) nie są ze sobą powiązane i aby sprawdzić informacje o danej nieruchomości należy każdą bazę przeanalizować odrębnie. Jest to jednak czasochłonne i nie daje informacji czy faktycznie nieruchomość jest zamieszkała. Jediną informację o zamieszkałych nieruchomościach stanowią złożone przez właścicieli nieruchomości deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Brak jest przepisów oraz mechanizmów umożliwiających gminie pozyskanie informacji innych, niż ww., do określenia danych o nieruchomościach zamieszkałych.

(akta kontroli tom III str. 207, 294-295)

Na terenie Gminy liczba właścicieli nieruchomości³³ wynosiła w: 2020 r. – 11 917, w 2021 r. – 12 363, w 2022 r. – 12 727³⁴. Natomiast szacunkowa liczba właścicieli nieruchomości (z wyłączeniem właścicieli nieruchomości, na których prowadzona jest działalność gospodarcza) wynosiła: w 2020 r. – 11 769, w 2021 r. – 12 208, w 2022 r. (31 maja) – 12 572.

Liczba nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi lub/i wykorzystywanymi na działalność gospodarczą, zgłoszonymi do opodatkowania wynosiła: w 2020 r. – 4967, w 2021 r. – 5102, w 2022 r. – 5236. Liczba budynków, w których prowadzona jest jedynie działalność gospodarcza wynosiła: w 2020 r. – 47, w 2021 r. – 51, w 2022 r. – 50.

Szacunkowa liczba nieruchomości zgłoszonych do opodatkowania z wyłączeniem nieruchomości, w których prowadzona jest działalność gospodarcza, wynosiła: w 2020 r. – 4920, w 2021 r. – 5051, w 2022 r. – 5186.

(akta kontroli tom I str. 5-7)

Liczba właścicieli objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi, którzy złożyli deklarację wynosiła: w 2020 r. – 5075, w 2021 r. – 5211, a na 31 maja 2022 r. – 5267. W Urzędzie nie dysponowano informacjami o liczbie złożonych deklaracji w terminie oraz o liczbie właścicieli, którzy nie złożyli deklaracji.

(akta kontroli tom I str. 8)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że pomimo, że Urząd Miejski posiada informacje m.in. o zawartych umowach na odbiór odpadów przez właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, o ilości zużytej wody oraz o nieruchomościach zabudowanych budynkami mieszkalnymi zgłoszonymi do opodatkowania to nie dysponuje narzędziami do weryfikacji ani bazami danych, które w sposób jednoznaczny i wysoce prawdopodobny wskażą nieruchomości, których właściciele zobowiązani są do złożenia deklaracji. Urząd nie ma również możliwości weryfikacji terminowości złożenia deklaracji, z uwagi na brak dostępu do danych określających kiedy nieruchomość została faktycznie zamieszkała, a tym samym kiedy powstał obowiązek złożenia deklaracji. W przypadku nowopowstałych zabudowań, o informacje o oddaniu budynku mieszkalnego do użytkowania należałoby wystąpić do Państwowego Nadzoru Budowlanego. Jednak oddanie budynku do użytkowania nie jest równoznaczne z jego zamieszkaniem i obowiązkiem złożenia deklaracji.

(akta kontroli tom III str. 197, 294)

³³ Liczba właścicieli, którzy posiadają nieruchomości zabudowane budynkami mieszkalnymi lub/i wykorzystywanymi na działalność gospodarczą są to podatnicy, właściciele oraz współwłaściciele nieruchomości zgłoszonych do opodatkowania. Brak informacji o najemcach, osobach posiadających nieruchomości w użytkowaniu.

³⁴ Dane uzyskano z programu PODATKI firmy INFO SYSTEM, który wykorzystywany jest w Referacie Podatków i Opłat Lokalnych Urzędu.

3. W ramach czynności sprawdzających zweryfikowano: w 2020 r. – 4395 deklaracji, w 2021 r. – 1808, w 2022 r. (do 31 maja) – 1032 deklaracje.

(akta kontroli tom I str. 8)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że proces weryfikacji deklaracji odbywa się podczas wpisywania danych z deklaracji do systemu eSOG. Wówczas sprawdzana jest poprawność jej wypełnienia, m.in. w zakresie stanu własności³⁵, danych identyfikacyjnych³⁶, informacji o ilości zużytej wody, poprawności wpisanych stawek opłaty, zwolnień i wyliczenia wysokości opłaty z uwzględnieniem zniżek oraz maksymalnej wysokości opłaty. Weryfikacja wszystkich w/w danych odbywa się również automatycznie podczas wpisywania danych do systemu eSOG. System po wpisaniu danych wylicza wysokość opłaty. Brak jest możliwości żądania potwierzeń np. zdjęć posiadanego kompostownika lub okazania Karty Dużej Rodziny; liczba osób zameldowanych na danej nieruchomości nie świadczy o liczbie osób faktycznie na niej zamieszkujących), nie ma mechanizmów pozwalających na zweryfikowanie liczby osób zamieszkujących daną nieruchomość.

(akta kontroli tom III str. 197-198)

Analiza 10 złożonych deklaracji wykazała, że tylko w czterech deklaracjach w rubryce "dodatkowe uwagi/ adnotacje urzędu" - wpisano informacje o okazaniu rachunków lub wysokości zużycia wody, zgodnej z okazanymi rachunkami. Na deklaracjach brak było podpisu świadczącego o wpisaniu ww. informacji przez pracownika urzędu potwierdzającego przeprowadzenie czynności sprawdzających.

(akta kontroli tom I str. 147-501)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że weryfikacji danych w deklaracjach dokonywało wiele osób, w tym praktykanci. Każdy z pracowników posiadał własny system oznaczania czy dana deklaracja została zweryfikowana m.in. stawiali ptaszek, składali podpis, wpisywali datę. Niektórzy pracownicy weryfikując deklarację przy mieszkańcu wpisywali adnotację o okazaniu rachunku lub wysokości zużycia wody.

(akta kontroli tom III str. 197)

Według stanu na 28 czerwca 2022 r. – 352 właściciele nie złożyło nowych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi po zmianie metody ustalenia opłaty z: „od gospodarstwa domowego” na: „od ilości zużytej wody”. W wyniku podjętych działań Urzędu ich liczba zmniejszyła się do 294 – według stanu na 26 sierpnia 2022 r. Od 199 właścicieli urząd otrzymuje wpłaty opłat, które są uiszczane w różny sposób tj. w wysokości „od gospodarstwa domowego” lub „od ilości zużycia wody”. Część właścicieli sama naliczyła sobie wysokość opłaty według „ilości zużycia wody” bez złożenia deklaracji. Od 95 właścicieli Urząd nie otrzymuje opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

(akta kontroli tom III str. 197)

Analiza dokumentacji 10 z ww. właścicieli, którzy nie złożyli deklaracji wykazała, że we wszystkich przypadkach wysłano wezwanie do niezwłocznego złożenia deklaracji w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. Jednocześnie poinformowano, że w przypadku niezłożenia deklaracji zostanie wszczęte postępowanie w celu wydania decyzji określającej wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Wobec dziewięciu właścicieli nieruchomości, którzy nie złożyli deklaracji nie wszczęto postępowań w sprawie wydania decyzji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Jedna osoba złożyła deklarację w czasie kontroli NIK, tj. 19 lipca 2022 r.

(akta kontroli tom I str. 381-501)

³⁵ Z Ewidencją Gruntów i Budynków (EGiB).

³⁶ M. in. czy osoba która wypełniła deklarację jest osobą, na którą złożone są poprzednie deklaracje przypisane do danej nieruchomości.

Ww. właścicielom nieruchomości system naliczał należność w wysokości określonej w ostatniej wprowadzonej deklaracji tj. „od gospodarstwa domowego”³⁷.

(akta kontroli tom I str. 381-473)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że nie został zatrzymany ani zmieniony przypis, który został wprowadzony poprzednio obowiązującą deklaracją. Przypis może być zmieniony po złożeniu deklaracji przez mieszkańca lub na podstawie decyzji.

(akta kontroli tom III str. 209)

W latach 2020-2021 nie przeprowadzano kontroli w terenie w zakresie weryfikacji danych zawartych w złożonych deklaracjach.

(akta kontroli tom III str. 208)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że jeśli nie ma jakichkolwiek przesłanek, to domniemywa się, że oświadczenia zawarte w deklaracjach są zgodne z prawdą i nie ma potrzeby przeprowadzenia kontroli. W latach 2020-2021 nie odnotowano zgłoszeń/skarg/prób o kontrole nieruchomości ze względu na brak kompostownika na nieruchomości. W 2022 otrzymano jedno zgłoszenie. Po wyjaśnieniach mieszkańca okazało się, że odpady były prawidłowo segregowane³⁸.

(akta kontroli tom III str. 208)

Burmistrz nie występował do podmiotu odbierającego odpady komunalne o informacje o przypadkach niedopełnienia przez właścicieli obowiązku selektywnego zbierania odpadów, ponieważ obowiązek przekazywania takich informacji został zapisany w Szczegółowym Opisie Przedmiotu Zamówienia, będącym częścią umowy na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych. Przedmiotowe informacje są przekazywane przez pracowników firmy przez telefon, sms, lub email. W Urzędzie nie wszczynano i nie wydawano decyzji w oparciu o art. 6ka ucpg.

(akta kontroli tom III str. 141-142)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość dotyczącą niewszczęcia postępowań w celu wydania decyzji określających wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wobec 294 właścicieli nieruchomości, którzy nie złożyli deklaracji o wysokości tej opłaty po zmianie metody jej ustalania. Było to niezgodne z art. 6o ucpg.

W 10 analizowanych przypadkach przypisów należności dokonywano na podstawie deklaracji o wysokości opłaty ustalonej według poprzednio obowiązującej metody tj. „od gospodarstwa domowego” zamiast „od zużycia wody”. W konsekwencji wysokość przypisów należnych opłat za gospodarowanie odpadami mogła być zaniżona lub zawyżona.

(akta kontroli tom I str. 381-501, tom III str. 297)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że lata 2020 -2022 przypadają na okres obowiązywania obostrzeń związanych z COVID-19. W tym okresie wiele osób było objętych kwarantanną lub izolacją, w tym pracownicy Urzędu. Mieszkańcy nie chcieli przychodzić do urzędu, nawet odbierać korespondencji od listonosza i z poczty. Ponadto mnogość obowiązków związanych ze zmianą metody opłaty za gospodarowanie odpadami, w tym przyjmowania nowych deklaracji oraz obsługi interesanta przewyższył możliwości jednej osoby, która była w tym czasie zatrudniona na stanowisku ds. prowadzenia systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

(akta kontroli tom III str. 198-199)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Burmistrz podejmował działania w celu zapewnienia skutecznej organizacji systemu gospodarowania odpadami. Przygotowane przez Burmistrza projekty uchwał oraz przyjęte uchwały przez Radę Miejską prawidłowo określały zasady funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami w Gminie.

³⁷ W jednym przypadku w trakcie kontroli NIK 19 lipca 2022 r. złożono deklarację za okres od 1 lipca 2020 r.

³⁸ Notatka służbowa z 12 kwietnia 2022 r.

Wysokość stawek opłat, wynikająca z analiz kosztów funkcjonowania systemu, nie przekraczała maksymalnych wysokości ustalonych na podstawie art. 6k ust. 2a ucpg. Uchwały, zgodnie z art. 90 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, były przedkładane do RIO.

Uzyskane w 2020 r. dochody z opłat nie wystarczyły na sfinansowanie 14% kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami. W związku ze zmianą metody ustalania opłaty z „od gospodarstwa domowego” na „od ilości zużytej wody”, wzrosły dochody z tego tytułu w 2021 r. Uzyskana w 2021 r. nadwyżka z opłat w wysokości 867,1 tys. zł została przeznaczona na realizację zadań związanych z odbieraniem, odzyskiwaniem, recyklingiem i unieszkodliwieniem odpadów komunalnych w 2022 r.

Urząd Miasta posiadał bazę danych o właścicielach nieruchomości zamieszkałych, którzy złożyli deklarację. Do weryfikacji danych zawartych w deklaracjach oraz identyfikacji osób zobowiązanych do ponoszenia opłat wykorzystywano różne bazy danych będące w dyspozycji Urzędu (głównie ewidencję ludności, ewidencję nieruchomości, dane o zużyciu wody), które nie gwarantowały objęcia systemem wszystkich właścicieli nieruchomości zobowiązanych do ponoszenia opłat z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi.

NIK negatywnie ocenia brak wydania decyzji określających wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla 294 właścicieli nieruchomości, którzy nie złożyli deklaracji oraz dokonywanie im przypisów należności na podstawie deklaracji o wysokości opłaty ustalonej według poprzednio obowiązującej metody.

OBSZAR

2. Egzekwowanie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Opis stanu faktycznego

1. Udział zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w stosunku do należności ulegał systematycznemu zwiększeniu. W 2020 r. zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosiły 819,3 tys. zł, tj. 19,5% należności tego roku (4 201,2 tys. zł), w 2021 r. - 1 537,1 tys. zł, tj. 22,9% należności tego roku (6 702,6 tys. zł).

Według stanu na 31 maja 2022 r. zaległości wynosiły 1 807,5 tys. zł, tj. 49,3% należności (3 663,9 tys. zł).

(akta kontroli tom I str. 9)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że wzrost zaległości spowodowany był zmianą metody naliczania opłaty, która znacząco podniosła wysokość opłat. Brak wpłat przełożył się na wzrost zaległości. Rok 2020 był też rokiem pandemii COVID-19.

(akta kontroli tom III str. 200)

2. W okresie objętym kontrolą wzrastała liczba dłużników, tj. na koniec 2020 r. wynosiła 2 343 osób, na koniec 2021 r. – 2 517, na 31 maja 2022 r. – 2 585.

Saldo zaległości zwiększyło się z kwoty 819,3 tys. zł (na koniec 2020 r.) do kwoty 1 537,1 tys. zł na koniec 2021 r., tj. o 717,8 tys. zł (13,4%) oraz o 270,4 tys. zł na dzień 31 maja 2022 r. (1 807,5 tys. zł) w porównaniu do roku poprzedniego.

W 2020 r. wystawiono 972 upomnienia na kwotę 391,8 tys. zł. W latach 2021 i 2022 nie wystawiano upomnień.

W latach 2020 i 2021 wystawiono 29 tytułów wykonawczych na kwotę 40,3 tys. zł. W 2022 r. nie wystawiano tytułów wykonawczych.

(akta kontroli tom I str. 11-13)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że z uwagi na zmianę metody naliczania wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w lipcu 2020 r., trwającą pandemię COVID-19 oraz okres spływania nowych deklaracji „od wody” i ich czas wprowadzania do systemu eSOG (nowo wprowadzone deklaracje generowały nowe kwoty należności), zostały częściowo ograniczone działania dotyczące egzekucji.

(akta kontroli tom III str. 201)

3. W Urzędzie nie podejmowano działań informacyjnych mających na celu uregulowanie zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. 1 czerwca 2022 r. wysłano 2502 sms do dłużników posiadających zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

(akta kontroli tom I str. 14)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że zgodnie z art. 6 § 1b ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji³⁹, przed podjęciem czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych wierzyciel może podejmować działania informacyjne wobec zobowiązanego zmierzające do dobrowolnego wykonania przez niego obowiązku. Działania informacyjne nie są działaniami obowiązkowymi więc z uwagi na fakt, że początek 2020 r. (marzec 2020r.) był okresem wprowadzania ogólnokrajowych obostrzeń związanych walką i przeciwdziałaniem pandemii COVID-19 w Urzędzie Miejskim nie podjęto działań informacyjnych, o których mowa w art. 6 § 1b. Wysłanie komunikatu SMS o zaległościach spowodowałoby, że znaczna część mieszkańców chciałaby osobiście wyjaśnić sprawę w Urzędzie Miejskim. Nie mniej jednak w 2019 r. i 2020 r. zostały podjęte działania egzekucyjne w postaci masowej wysyłki upomnień (2019 r. – 1121 sztuk, 2020 r. – 972).

(akta kontroli tom III str. 210)

4. Badanie postępowania wobec 20 dłużników, których zaległości obejmujące lata 2013-2022, wynosiły ogółem 106,9 tys. zł (należność główna – 92,3 tys. zł oraz odsetki – 14,6 tys. zł) wykazało, że 11 dłużników nie złożyło deklaracji. W pozostałych dziewięciu przypadkach dłużnicy złożyli stosowne deklaracje.

W wyniku prowadzonych działań egzekucyjnych wyegzekwowano 3,1 tys. zł (3,3%). W 13 badanych sprawach przed podjęciem czynności egzekucyjnych do dłużników wysłano wezwania do zapłaty (sms)⁴⁰.

(akta kontroli tom II str. 1-6)

Wobec 19 dłużników⁴¹ wystawiono 101 upomnień obejmujących zaległości o wartości 35,3 tys. zł, w tym 16 upomnień wystawiono w 2020 r. Upomnienia wystawiono w terminie od 74 do 1159 dni licząc od powstania pierwszej zaległości ujętej w upomnieniu i od 1 do 460 dni od powstania ostatniej zaległości objętej upomnieniem. W 2020 r. upomnienia obejmujące zaległości o wartości przekraczającej dziesięciokrotność kosztów upomnienia wystawiono w terminie od 48 do 327 dni licząc od powstania najstarszej zaległości i w ciągu 17 dni od powstania ostatniej zaległości objętej upomnieniem.

Nie objęto upomnieniami zaległości o wartości ogółem 57,0 tys. zł, w tym nie obejmowano upomnieniami zaległości za okres od 1 lipca 2020 do 31 maja 2022 r., przekraczających dziesięciokrotność kosztów upomnienia pomimo, że zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych⁴², § 3 pkt 1 lit. a rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych⁴³ i rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych⁴⁴, wierzyciel przesyła zobowiązanemu upomnienie niezwłocznie, w szczególności jeżeli łączna wysokość należności pieniężnych wraz

³⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 479, ze zm., dalej: postępowanie egzekucyjne w administracji.

⁴⁰ W 2017 r.

⁴¹ W przypadku jednego dłużnika nie wystawiono upomnienia i tytułu wykonawczego.

⁴² Dz. U. z 2017 r. poz. 1483, ze zm. Dalej: rozporządzenie z 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli.

⁴³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1294. Dalej: rozporządzenie z 23 lipca 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli.

⁴⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 2083. Dalej: rozporządzenie z 18 listopada 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli.

z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnych przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia.

(akta kontroli tom II str. 3-504)

Wystawiono 19 tytułów wykonawczych na zaległości o wartości 34,4 tys. zł, w tym należność główna – 20,5 tys. zł, odsetki – 13,9 tys. zł. W okresie objętym kontrolą wystawiono cztery tytuły wykonawcze obejmujące należności o wartości 4,6 tys. zł (należność główna 4,4 tys. zł) w terminie od 122 do 394 dni, licząc od daty doręczenia upomnienia. W przypadku 12⁴⁵ z 20 ww. dłużników, posiadających zaległości o wartości 19,3 tys. zł objęte upomnieniami, nie wystawiono tytułów wykonawczych.

(akta kontroli tom II str. 1-6)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że należności z okresu od lipca 2020-2022 na dzień dzisiejszy nie uległy przedawnieniu i nie uszczupliły dochodów budżetu. Ponadto z uwagi na przeprowadzoną reorganizację w Urzędzie (nowy referat RGO) i zwiększenie m.in. zatrudnienia od maja 2022r. niezwłocznie zostaną podjęte dalsze działania egzekucyjne. Braki kadrowe oraz zakres obowiązków spoczywający na jednej osobie wykonującej jednocześnie zadania związane m.in. z codzienną obsługą interesantów oraz bieżącym terminowym rozliczaniem dziennych wyciągów bankowych, działania egzekucyjne zostały częściowo wstrzymane.

(akta kontroli tom III str. 211)

W latach 2020-2022, w przypadku systematycznych braków wpłat opłat za gospodarowanie odpadami, nie występowało z wnioskami o wpis do rejestru dłużników oraz o wpis na hipotekę.

(akta kontroli tom III str. 193)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że w związku z wprowadzeniem nowej metody naliczania opłat oraz pandemią zostały częściowo ograniczone działania egzekucyjne, w tym też wpisy na hipotekę, aby ograniczyć możliwość powstania błędnych wpisów.

(akta kontroli tom III str. 200)

W latach 2020-2022 (31 maja) nie przekazywano organom egzekucyjnym wraz z wnioskiem egzekucyjnym i tytułem wykonawczym informacji⁴⁶, o której mowa w art. 26 § 1e ustawy o postępowaniu egzekucyjnym oraz nie prowadzono cyklicznych działań zmierzających do ustalenia majątku dłużników zalegających z wpłatą opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi i przekazania ich do organów egzekucyjnych, zgodnie z art. 32aa pkt 5 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym.

(akta kontroli tom III str. 205)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że ze względu na braki kadrowe działania zostały częściowo ograniczone. Mając na uwadze zwiększenie zatrudnienia niezwłocznie zostaną podjęte działania.

W latach 2020-2022 Urząd Gminy nie występował do Naczelników Urzędów Skarbowych, do których przekazał tytuły wykonawcze dotyczące dłużników zalegających z wpłatą opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, o informacje czy w wyniku podjętych działań zawieszono lub przerwano bieg terminu przedawnienia. Dopiero w trakcie kontroli NIK wystąpiono do Naczelnika Urzędu Skarbowego w Mińsku Mazowieckim o ww. informacje⁴⁷.

⁴⁵ 1) 5836 AS na zaległości 1.07.2017 do 30.06.2020, 2) 6880 MW na zaległości 01.08.2019-31.05.2022, 3) 7031 KW na zaległości 01.07.2017 - 30.06.2020, 4) 5856 JN na zaległości 11.2013-30.06.2020, 5) 3606 MK na zaległości 01.02.2014-30.06.2017, 6) 7457 RS na zaległości 01.09.2017-30.06.2020, 7) 6305 MS na zaległości 01.07.2017-30.06.2020, 8) 4944 AC na zaległości 1.07.2017-30.06.2020, 9) 228 AR na zaległości 01.07.2017-30.06.2022, 10) 7044 BB na zaległości 01.11.2016-30.06.2020, 11) 6499 BBB na zaległości 01.07.2017-30.06.2020, 12) 3644 MK na zaległości 01.07.2017-30.11.2020.

⁴⁶ Np. o posiadanych przez zobowiązanego składnika majątkowego lub źródła jego dochodu – w przypadku gdy są znane wierzycielowi, majątku zobowiązanego lub większej jego części znajdującego się na terenie działania organu egzekucyjnego – w przypadku ustalenia właściwości miejscowej organu egzekucyjnego na podstawie art. 22 § 3 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

⁴⁷ 12 lipca 2022 r.

(akta kontroli tom II str. 3-5, 505-524)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że braki kadrowe oraz znaczny wzrost obowiązków jednej osoby przyczyniły się do niewystępowania do Naczelników Urzędów Skarbowych. Obecnie prowadzi się działania aby zaktualizować wszystkie wystawione tytuły wykonawcze.

(akta kontroli tom III str. 200)

Na podstawie informacji pozyskanych⁴⁸ z Urzędu Skarbowego w Mińsku Mazowieckim ustalono, że w 15 z 19 przekazanych tytułów wykonawczych zastosowano skuteczne środki egzekucyjne. W pozostałych czterech przypadkach nie zastosowano skutecznych środków egzekucyjnych skutkujących przerwaniem biegu przedawnienia, w tym w dwóch przypadkach nie prowadzono postępowania egzekucyjnego ponieważ w urzędzie skarbowym nie odnotowano wpływu tytułów wykonawczych. W wyniku niezastosowania skutecznego środka egzekucyjnego przedawnieniu uległy zaległości o wartości 3,2 tys. zł z lat 2013-2016.

(akta kontroli tom III str. 225-231)

5. W kontrolowanym okresie przedawnieniu uległo 305 zaległości o wartości 16,6 tys. zł, w tym zaległości: 26 dłużników z 2013 r. na kwotę 2,4 tys. zł, 29 dłużników z 2014 r. na kwotę 5,5 tys. zł, 25 dłużników z 2015 r., na kwotę 2,7 tys. zł, 43 dłużników z 2016 r. na kwotę 6,0 tys. zł.

Analiza czynności podejmowanych w Gminie w stosunku do ww. dłużników wykazała, że wobec wszystkich podjęto działania informacyjne (sms, rozmowa telefoniczna) oraz wystawiono upomnienia⁴⁹. Tytułami wykonawczymi objęto zaległości 12 dłużników posiadających zaległości z 2013 r., oraz 21 z 2014 r. Zaległości z 2015 r. i 2016 r. nie zostały objęte tytułami wykonawczymi. Przedawnione należności o łącznej wartości 10,8 tys. zł z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi z lat 2013-2016 (z tego: 1,0 tys. zł z 2013 r., 1,2 tys. zł z 2014 r., 2,7 tys. zł z 2015 r., 5,9 tys. zł z 2016 r.) nie zostały objęte tytułami wykonawczymi. Odpisów z ewidencji księgowej zaległości przedawnionych z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi o wartości 7,0 tys. zł pochodzących z lat 2013 - 2015 dokonano w styczniu 2021 r. Według stanu na 19 lipca 2022 r. zaległości o wartości 9,6 tys. zł z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, których termin płatności upłynął w latach 2013-2016 nie zostały odpisane z ewidencji księgowej.

(akta kontroli tom III str.1-118, 300-305)

6. W okresie objętym kontrolą do Urzędu wpłynęły 53 wnioski o umorzenie zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w części lub w całości. W wyniku pozytywnego rozpatrzenia wszystkich wniosków (w 2020 rozpatrzono 28 wniosków, w 2021 – 20, w 2022 – pięć wniosków) udzielono ulg w spłacie o łącznej wartości 25,3 tys. zł, w tym należność główna w wysokości 24,8 tys. zł oraz odsetki 0,5 tys. zł.

(akta kontroli tom I str. 14-15)

Analiza 10 spraw dotyczących udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi na łączną kwotę 30,5 tys. zł, wykazała że we wszystkich sprawach przeprowadzono postępowania wyjaśniające, zgromadzono dokumenty potwierdzające deklarowaną sytuację finansową, zdrowotną. Trzy decyzje wydano w terminie jednego miesiąca od wpłynięcia wniosku, tj. zgodnie z art. 139 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa. Siedem z dziesięciu spraw dotyczących udzielania ulg w spłacie zaległości (umorzenie lub częściowe umorzenie zaległości) nie zostało rozpatrzonych w terminie określonym w ww. przepisach i nie poinformowano stron o niezalatwieniu sprawy z podaniem przyczyny

⁴⁸ Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

⁴⁹ Za wyjątkiem jednej zaległości z 2014 r.

niedotrzymania terminu i wskazaniem nowego terminu załatwienia sprawy, stosownie do art. 140 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa⁵⁰.

(akta kontroli tom III str. 111-131)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niepodejmowanie lub przewlekłe prowadzenie działań zmierzających do wyegzekwowania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Badanie działań Urzędu wobec 20 dłużników wykazało, że 16 upomnień⁵¹ (ze 101 zbadanych) wystawiono 20 czerwca 2020 r., tj. w terminie od 48 do 327 dni licząc od powstania najstarszej zaległości i w ciągu 17 dni od powstania ostatniej zaległości objętej upomnieniem tj. z naruszeniem § 7 pkt 1 rozporządzenia z 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli. W przypadku 12 dłużników, posiadających zaległości o wartości łącznej 19,3 tys. zł, które były objęte upomnieniami, nie wystawiono tytułów wykonawczych. Ponadto w Urzędzie w 2021 r. nie wystawiano upomnień, a w 2022 r. upomnień i tytułów wykonawczych. Było to niezgodne z § 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego⁵², zgodnie z którym zadaniem jednostki jest m.in. terminowe podejmowanie czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych takich jak upomnienia, tytuły wykonawcze.

(akta kontroli tom II str. 1-504)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że z uwagi na zmianę metody naliczania wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w lipcu 2020r., trwającą pandemię COVID-19 oraz okres spływania nowych deklaracji „od wody” i ich czas wprowadzania do systemu eSOG (nowo wprowadzone deklaracje generowały nowe kwoty należności), zostały częściowo ograniczone działania dotyczące egzekucji.

(akta kontroli tom III str. 200-201)

2. Dopuszczenie do przedawnienia 10,8 tys. zł należności z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi z lat 2013-2016, z tego 1,0 tys. zł z 2013 r., 1,2 tys. zł z 2014 r., 2,7 tys. zł z 2015 r., 5,9 tys. zł z 2016 r., które nie zostały objęte tytułami wykonawczymi.

(akta kontroli tom III str. 1-118, 300-305)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że głównym powodem dopuszczenia do przedawnienia były braki kadrowe oraz sytuacja z pandemią COVID-19. Przedawnione kwoty są wynikiem wielu złożonych okoliczności (wątpliwości co do prawidłowości zadłużenia, osoby zadłużonej, brak pesel, zmiany właściciela, zgony, brak następców prawnych). Należy podkreślić, że nie objęto tytułami tylko części zaległości. Znacząca większość zaległości została objęta tytułami wykonawczymi i przekazana do odpowiednich urzędów skarbowych. Obecnie z uwagi na zwiększenie zasobów kadrowych prowadzone są działania wyjaśniające mające na celu podjęcie dalszej egzekucji i niedopuszczenie do przedawnień.

(akta kontroli tom III str. 222-223, 300-301)

3. Nierzetelne monitorowanie zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami, pod kątem ich przedawnienia, co skutkowało aktualizacją wartości należności w księgach rachunkowych z opóźnieniem, tj. po upływie roku lub dwóch od ich przedawnienia. Zgodnie z art. 20 ust. 1 uor do ksiąg rachunkowych okresu

⁵⁰ Sprawy o Nr: RPOL.3135.26.4.2022, RPOL.3135.26.19.2021, RPOL.3135.26.17.2021, RPOL.3135.26.14.2021, RPOL.3135.26.12.2021, RPOL.3135.26.4.2021, RPOL.3135.26.5.2021.

⁵¹ Obejmowały zaległości o wartość przekraczającej dziesięciokrotność kosztów upomnienia.

⁵² Dz.U. z 2010 r. nr 208, poz. 1375.

sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Ponadto, w przypadku 19 badanych tytułów wykonawczych, przekazanych do Naczelnika Urzędu Skarbowego (US), obejmujących zaległości, których terminy na dochodzenie należności przedawniły się z końcem: 2018 r., 2019 r., 2020 r., 2021 r. lub przedawniają się z końcem 2022 r., nie pozyskiwano informacji o podjętych przez US działaniach. Z przekazanej NIK w toku kontroli informacji US wynika, że w stosunku do czterech tytułów (na kwotę 3,2 tys. zł) Urząd Skarbowy nie zastosował skutecznego środka egzekucyjnego i należności uległy przedawnieniu w latach 2019-2021.

(akta kontroli tom I str. 12, tom III str.1-118)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił m.in., że głównym powodem niedokonania odpisów zaległości z ksiąg rachunkowych były braki kadrowe oraz pandemia COVID-19. Pracownicy przebywali na zwolnieniach lekarskich oraz kwarantannach co utrudniało dostęp do dokumentów i pracę. Podjęto kroki mające na celu odpisanie z ewidencji księgowej z bieżącym okresem przedawnionych zaległości za lata 2013-2016. Przez braki kadrowe oraz znaczny wzrost obowiązków spoczywających na jednej osobie korespondencja z Naczelnikami Urzędów Skarbowych była niewystarczająca. Obecnie Urząd Miejski prowadzi działania aby zaktualizować wszystkie wystawione tytuły wykonawcze.

(akta kontroli tom III str. 200, 223)

4. Rozpatrzenie siedmiu spraw o umorzenie zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami w okresie od ośmiu do 47 dni po terminie określonym w art. 139 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa i niepoinformowanie stron o niezalutwieniu sprawy, stosownie do wymogów określonych w art. 140 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa⁵³.

(akta kontroli tom III str. 111)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że w związku z licznymi zadaniami pracownika oraz staraniami by każdy wniosek rozpatrzony był należyłą dokładnością w siedmiu sprawach terminy zostały przekroczone.

(akta kontroli tom III str. 200)

OCENA CZĄSTKOWA

Urząd Gminy podejmował niewystarczające działania przedegzekucyjne i egzekucyjne mające na celu wyegzekwowanie zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W badanym okresie przedawnieniu uległo 305 zaległości o wartości 16,6 tys. zł, w tym 10,8 tys. zł przedawnionych zaległości nie objęto tytułami wykonawczymi. Systematycznie wzrastał stan zaległości, które wynosiły odpowiednio: na koniec 2020 r. – 819,3 tys. zł, na koniec 2021 r. – 1 537,1 tys. zł, a na koniec maja 2022 r. – 1 807,5 tys. zł. Według stanu na dzień 31 maja 2022 r. tytułami wykonawczymi objęto jedynie 47,3 tys. zł (tj. 3%) zaległości. W 2021 r. nie wystawiano upomnień, a w 2022 r. upomnień i tytułów wykonawczych. Badanie postępowań wobec 20 dłużników, których zaległości wynosiły ogółem 106,9 tys. zł wykazało, że podejmowane działania doprowadziły do wyegzekwowania jedynie kwoty 3,1 tys. zł (3,3%).

W wyniku braku monitoringu działań podejmowanych przez Urzędy Skarbowe nie posiadano informacji o ewentualnym przerwaniu biegu przedawnienia bądź przedawnieniu się zaległości.

Kontrola wykazała również rozpatrzenie siedmiu spraw o umorzenie zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami z naruszeniem art. 139 § 1 i 140 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.

⁵³ Sprawy o Nr: RPOL.3135.26.4.2022, RPOL.3135.26.19.2021, RPOL.3135.26.17.2021, RPOL.3135.26.14.2021, RPOL.3135.26.12.2021, RPOL.3135.26.4.2021, RPOL.3135.26.5.2021.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie skutecznych działań w celu:

Wnioski

1. wydania decyzji określających wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicielom, którzy nie złożyli deklaracji,
2. terminowego wystawiania upomnień i tytułów wykonawczych,
3. odpisywania zaległości przedawnionych, w okresach sprawozdawczych zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
4. wydawania decyzji w sprawie ulg z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami w terminie określonym w art. 139 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, a w przypadku niezakończona sprawy we właściwym terminie, zawiadomienie stron o nowym terminie zakończenia sprawy z jednoczesnym podaniem przyczyny niedotrzymania terminu, stosownie do wymogów określonych w art. 140 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa,
5. monitorowania należności z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w szczególności pod kątem upływu terminu ich przedawnienia.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 26 września 2022 r.

Kontroler

Monika Mazurek - Szczepaniak

Główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Warszawie

DYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Warszawie

z up.

Wiesława Bronisz
p.o. Wicedyrektora

